

Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Альметьевская школа-интернат для детей с ограниченными возможностями здоровья»

Принято

на педагогическом совете
ГБОУ «Альметьевская школа-интернат»
протокол № 1 от "31" августа 2023 г.

Введено

в действие приказом
№ 121 – От "31" августа 2023 г.

Утверждаю:

Директор государственного бюджетного
общеобразовательного учреждения
«Альметьевская школа-интернат для детей
с ограниченными возможностями здоровья»

Л.Р. Мартынова

ДОКУМЕНТ ПОДПИСАН
ЭЛЕКТРОННОЙ ПОДПИСЬЮ

СВЕДЕНИЯ О СЕРТИФИКАТЕ ЭП

Сертификат: 7A5D270E6E8775654C6A044F1A8F63E7
Владелец: Мартынова Лилия Равиловна
Действителен с 03.10.2022 до 27.12.2023

Рабочая программа
по предмету Чтение на родном(татарском) языке
для 4 класса (обучающихся с интеллектуальными нарушениями) вариант 2
надомное обучение (Т... М...)
0,5 часа в неделю; 17 часов в год
Составитель: Габдуллина М.М. учитель информатики

Согласовано:

Зам. директора по УР

И.Б.Шарифуллина

Рассмотрено:

На заседании ШМО, протокол №1 от «28» августа 2023 г.

Руководитель ШМО

Л.Ю.Сайфутдинова

Альметьевск 2023 г.

Пояснительная записка

Рабочая программа разработана на основе:

- Федерального закона РФ «Об образовании в Российской Федерации» №273 –ФЗ;
- Приказа Минобрнауки России от 19.12.2014 № 1599 «Об утверждении федерального государственного стандарта образования обучающихся с умственной отсталостью (интеллектуальными нарушениями);
- Федеральной адаптированной основной общеобразовательной программы обучающихся с умственной отсталостью (интеллектуальными нарушениями) (ФАООП УО(ИН)), утвержденной Министерством просвещения РФ, приказ от 24.11.2022 г. № 1026;
- Учебного плана Государственного бюджетного общеобразовательного учреждения «Альметьевская школа-интернат для детей с ограниченными возможностями здоровья»;
- Положения о структуре, порядке разработки и утверждения рабочих программ учебных курсов, предметов, дисциплин Государственного бюджетного общеобразовательного учреждения «Альметьевская школа-интернат для детей с ограниченными возможностями здоровья»;
- Рабочей программы воспитания Альметьевской школы-интерната;
- Федерального перечня учебников, рекомендованных (допущенных) к использованию в образовательном процессе в образовательных учреждениях.

Рабочая программа по учебному предмету **«Чтение на родном(татарском)языке»** составлена на основе Федеральной адаптированной основной общеобразовательной программы обучающихся с умственной отсталостью (интеллектуальными нарушениями) для обучающихся с умеренной, тяжёлой и глубокой умственной отсталостью (интеллектуальными нарушениями) ФАООП УО (ИН) (вариант 2)

Адаптированная рабочая программа ориентирована на обязательный учёт индивидуально-психологических особенностей обучающегося

Т....М...Г...

Общие сведения о ребенке: **М ...** находится на надомном обучении. Обучается в 4 (ГУО) классе. Программный материал **М...** не усваивает. В течение занятия ведет себя пассивно. Низкая познавательная мотивация. Наглядно-образное и логическое мышление не развито. Причинно-следственные связи не устанавливает, не ориентируется в пространстве и времени. Уровень познавательных процессов низкий.

Внимание девочки неустойчивое, повышенная утомляемость, не способна к длительному сосредоточению и концентрации на работе. Необходима постоянная стимуляция к деятельности. Темп работы низкий, работоспособность недостаточная. Мелкая моторика рук слабо развита.

М... не разговаривает, слабо реагирует на обращенную к ней речь. В процессе учебной деятельности нуждается в постоянном контроле и помощи со стороны педагога. Самостоятельно не ходит, не сидит в связи с заболеванием. Внешний вид опрятный. По характеру девочка добрая, спокойная.

Девочка воспитывается в полной благополучной семье, условия для воспитания ребенка хорошие.

На основании общей оценки развития обучающегося составлена индивидуальная программа и определены приоритетные направления воспитания и обучения ребенка.

Рус мәктәпләрендә укучы рус телле балаларга татар теле укытуның төп максатлары:

Билгеле булганча, укытуның максаты жәмгыять тарафыннан куелган социаль заказ белән билгеләнә. Татарстан Республикасының белем бирү системасына куйган төп бурычы - ижади фикерләүче, инициативалы, ижтимагый тормышта актив катнашучы, белемле һәм ике дәүләт һәм чит телләрдә дә иркен сөйләшеп аралашучы билингваль (полилингваль) шәхес тәрбияләү.

Рус телле балаларга татар теле укыту максаты киңкырлы һәм ул берничә аспекттан тора: танып белү, үстерү, тәрбия, белем бирү.

1.Танып белү максатының эчтәлегә

Татарстан Республикасында яшәүче һәрмилләт кешесенә, үз халкы тарихыннан тыш, шушы төбәктә төп халык булып саналган татар халкы мәдәниятен, гореф-гадәтләрен, тарихи үткәнен, бүгенгесен, киләчәген белү зарур. Татар халкы белән кулга-кул тотынып яшәргә эзерләнүче һәр кеше бу халыкның бәйрәмнәрен, традицияләрен аңларга, хөрмәт итәргә, әдәбият-сәнгать вәкилләренә ижади казанышлары белән үзенә рухи үсешен баета алу мөмкинлегеннән файдаланырга тиеш. Программа эчтәлегә телгә өйрәтү процессын бала өчен “башка дөньяга тәрәзә ачу” (И.Л.Бим) булырлык һәм шуның аркылы аның үз яшәешен дә тулырак аңлавына ярдәм итәрлек итеп сайлана.

Татар исемнәрен, Татарстанның табигатен, жирлеген, топонимикасын дөрес әйтә белергә өйрәтү, аларның семантикасы белән кызыксындыру, балалар фольклоры, татар халкы авыз ижаты, әдәбият-сәнгать вәкилләре белән беренчел таныштыру - башлангыч этапта танып белү максатының төп эчтәлеген тәшкил итә.

2. Үстерү максатының эчтәлегә

Шәхеснең белемле булуы, тәрбиялелек һәм аның фикерләүсәләте үсеше дәрәжәсеннән дә тора. Укыту процессында үстерү, тәрбия максатларын даими күзаллап эшләү - укытуның практик ягы уңышлылыгының алшарты (Л.С.Выготский).

Балаларның психик үсешен түбәндәге юнәлешләрдә үстерүгә аеруча игътибар таләп ителә:

- фикерләүне үстерү белән бәйле психик функцияләр: логик фикерләү, сәбәп-нәтижә бәйләнешләрен табу, индуктив, дидуктив фикерләү;
- хәтерне үстерү (ихтыярий, ихтыярсыз), игътибарлылыкны үстерү;
- аралаша белү сәләтен үстерү (аралашучанлык, хислелек);
- ихтыяр көче, максатчанлык, активлык кебек сәләтләрне үстерү.

Программага сайланган эчтәлек нигезендә сөйләм эшчәнлегенә барлык төрләрә буенча да эш оештырганда бу максатлар беренче планга куела.

3. Тәрбияви максатның эчтәлегә

Укучыларның тиешле дәрәжәдәге тәрбиялеләгеннән башка укыту процессын оештыру мөмкин түгел. Тәрбия процессы укытуның эчтәлегә һәм методлары белән бәйле. Шуңа күрә программа эчтәлеген сайлаганда, материалның тәрбияви мөмкинлекләрен исәпкә алына. Балаларның яш үзенчәлекләренә туры килгән, аларны кызыксындырган мораль проблемаларны үз эченә алган эчтәлек, беренчедән, укыту процессында тәрбияви функция башкарсан, икенчедән, турыдан-туры коммуникатив мотивация туу белән бәйле.

Башка милләт вәкилләренә күңелен яулардай, аларда гомумкешелек эхлакый сыйфатларны тәрбияләрдәй татар әдәбияты өлгеләре белән таныштыру шушы максатка буйсындырыла һәм сөйләшү-аралашуга алып чыгуга кулайрак булган әдәби әсәрләрнең авторлары тәкъдим ителә.

4. Белем бирү максатының эчтәлегә:

Укучыларның татар теле буенчалексик, грамматик күнекмәләре филологик белемнәр суммасы дәрәжәсендә генә калмыйча, ә сөйләм эшчәнлегенә барлык төрләрендә дә аралашуда кулланырлык дәрәжәгә житүе зарур. Ягъни, укучылар, нинди дә булса сүзгә, грамматик категориягә тану, аеру, аңлау, тәржемә итү дәрәжәсендә генә түгел, аларны аралашу максатында мөстәкыйль кулланырлык дәрәжәдә өйрәнергә тиешләр. Шул вакытта гына татар телен

дәүләт теле буларак өйрәнү бурычы үтәлә. Укучының гомуми урта белем бирү мәктәбен тәмамлаганда сөйләм эшчәнлегә төрләрә буенча түбәндәге белемнәргә ия булуы күздә тотыла.

Укучыларның белем дәрәжәсенә таләпләр

Тыңлап аңлау

Укытучының дәрес, уен ситуацияләре белән бәйлә сорауларын, күрсәтмәләрен аңлау;
тыңлаганда жөмлә, сүз чикләрен билгеләү, интонацияне аеру;
сүзләрен, сүзтезмәләрен, жөмләләрен, грамматик формаларны бер-берсеннән ишетеп аера белү.
сүзләрен, жөмләләрен тыңлап тәржемә итә белү;
ишеткән сөйләмнең, жөмләнең эчтәлегенә төшенү.

Диалогик сөйләм:

Өйрәнелгән эчтәлек нигезендә әңгәмәдәшен белән контакт урнаштыра, сорау куя, җавап бирә, кире кага, раслый белү;
программада күрсәтелгән темалар буенча укытучының сорауларына җавап бирү һәм сораулар куя белү;
дәреслектә бирелгән үрнәк диалогларны сәнгатьләр итеп уку, сөйләү һәм охшаш диалоглар төзү, программада күрсәтелгән коммуникатив максатлар буенча әңгәмәдә катнаша алу.

Монологик сөйләм

Җанлы һәм җансыз предметларны, рәсем, картина эчтәлеген сурәтләп сөйли белү;
тәкъдим ителгән план, терәк сүзләр ярдәмендә укылган өзек яисә караган рәсем буенча, өйрәнелгән жөмлә төрләрен файдаланып, хикәя төзү;
укыган хикәяләрнең эчтәлеген сөйли белү;
үзе, гаиләсе һәм дуслары турында кечкенә информация бирә белү.

Уку

Татар алфавитындагы хәрефләрне танып белү;
хәреф-аваз системасын аера, татар теленә хас булган авазларны дәрес әйтеп укый белү;
дәреслектә уку өчен бирелгән жөмләләрен, текстларны дәрес интонация белән укый белү;
тексттагы тыныш билгеләренә карата тиешле пауза һәм интонацияләрен үтәү, өтерләр янындагы сүзләрен тиндәшлек, эндәшү интонацияләре белән уку;
укыган материалның эчтәлегеннән кирәкле мәгълүматны аерып ала белү; кечкенә күләмле шигырьләрен яттан сөйләү; укыганда сүзлекләр куллана белү.

Программаның эчтәлегә.

Әдәби укуны өйрәнү өчен бирелгән сәгатьләр санын бүлү стандарт, программа һәм дәреслек эчтә леге нигезендә башкарыла.

Связь с рабочей программой воспитания школы

- Программа воспитания школы-интерната призвана создать организационно-педагогические условия для достижения личностных образовательных результатов, указанных в ФГОС УО (ИН) и ФАОП УО (ИН).
- На уроках необходимо применять такие методы и формы работы, которые помогут в реализации программы воспитания также и через урочную систему. Тем самым у ребенка с НОДА и интеллектуальными нарушениями формируются и развиваются:
- основы персональной идентичности, осознание своей принадлежности к определенному полу, осознание себя как "Я";
- социально-эмоциональное участие в процессе общения и совместной деятельности;
- происходит: формирование социально ориентированного взгляда на окружающий мир в его органичном единстве и разнообразии природной и социальной частей;
- формирование уважительного отношения к окружающим;

- овладение начальными навыками адаптации в динамично изменяющемся и развивающемся мире;
- освоение доступных социальных ролей (обучающегося, сына (дочери), пассажира, покупателя), развитие мотивов учебной деятельности и формирование личностного смысла учения;
- развитие самостоятельности и личной ответственности за свои поступки на основе представлений о нравственных нормах, общепринятых правилах;
- формирование эстетических потребностей, ценностей и чувств;
- развитие этических чувств, доброжелательности и эмоционально-нравственной отзывчивости, понимания и сопереживания чувствам других людей;
- развитие навыков сотрудничества с взрослыми и сверстниками в разных социальных ситуациях, умения не создавать конфликтов и находить выходы из спорных ситуаций;
- формирование установки на безопасный, здоровый образ жизни, наличие мотивации к труду, работе на результат, бережному отношению к материальным и духовным ценностям;
- развитие речи как средства общения в контексте познания окружающего мира и личного опыта обучающегося;
- овладение доступными средствами коммуникации и общения - вербальными и невербальными;
- глобальное чтение в доступных ребенку пределах, понимание смысла узнаваемого слова;
- развитие предпосылок к осмысленному чтению и письму, обучение чтению и письму.
- Включение в урок игровых процедур, которые помогают поддержать мотивацию обучающихся к получению знаний, налаживанию позитивных межличностных отношений в классе, помогают установлению доброжелательной атмосферы во время урока.

№	Бүлекләр, темалар
1	Яңа уку елы котлы булсын! (Белем бәйрәме)
2	Туган як табигате
3	Кошлар һәм хайваннар дөнъясында (Хайваннар дөнъясында)
4	Кышкы уеннар
5	Минем дусларым
6	Дүрт аяклы дусларыбыз
7	Яз килә (Язгы бәйрәмнәр)
8	Татарстан (Минем туган илем)
9	Матур җәй җитә (Чәчәкле җәй, ямьле җәй)

Календарно тематическое (поурочное) планирование.

№	Дәрес темасы	Контрольгә алынырга тиешле белем һәм күнекмәләр	ЦОР	Дәреснең уткәрелү вакыты	
				План	Факт
1	С новым учебным годом! Яңа уку елы котлы булсын!	Белем бәйрәме, яңа уку елы белән котлый белү.	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	6.09	
2	Самуил Маршак “В каждой неделе семь дней”. Самуил Маршак. “Һәр атнада жиде көн”.	Уку-язу әсбапларының барлыгын -юклыгын әйтә белү.	Библиотека ЦОК	13.09	
3	Р.Миннуллин “Буква, которая не выросла”. Р. Миңнуллин. “Үсми калган хәреф”.	Татар теленә хәреф-аваз системасын сөйли белү	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	20.09	
4	Рассказ “Рабочее место”. «Эш урыны» хикәясе.	Фикеренә дәлилли белү (шуңа күрә, чөнки).	Библиотека ЦОК	27.09	
5	Мы пишем рассказ. Без хикәя язабыз.	Яңа хикәя яза, аны сөйли белү.	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	4.10	
6	Стихотворение Г.Тукая “Когда закончил работу, можно играть”. Г.Тукай. “Эш беткәч уйнарга ярый шигыре”.	Сәнгатьле укый. Урамга чакыра, чыкмау сәбәбен аңлата белү.	Библиотека ЦОК	11.10	
7	Ж.Тарземазов. “Книга о природе”. Ж.Тәржеманов. “Табигать китабы”.	Хикәяне сәнгатьле укый белү..	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	18.10	
8	Г.Тукай “Четыре времени года”. Г.Тукай. “Елның дүрт фасылы”.	Ел фасыллары билгеләре турында сөйли белү	Библиотека ЦОК	25.10	
9	Составление диалогов по теме “Осень”.	Хикәя, диалог төзеп сөйли белү	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	8.11	

	“Көз” темасына диалоглар төзү.				
10	Я иду в аптеку. Мин даруханәгә барам.	Хикәя, диалог төзеп сөйли белү	Библиотека ЦОК	15.11	
11	В.Монасыйпов. “Полезные врачи”. В.Монасыйпов. “Шифалы табиблар”.	Дару үләннәре исемнәрен, аларның кирәклеген әйтә белү.	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	22.11	
12	Г.Лотфи. “Синица и Аниса”. Г.Лотфи. «Песнәк белән Әнисә».	Хикәяне сәнгатьле укый белү..	Библиотека ЦОК	29.11	
13	Рассказ Ж.Тарземанова “Чирик”. Ж.Тәржемәновның «Чирик» хикәясе.	Хикәяне сәнгатьле укый, сөйли белү	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	6.12	
14	Чтение рассказа Ж.Тарземанова «Чирик». Ж.Тәржемәнов. «Чирик» хикәясен уку. Без хикәя төзибез.	Хикәяне сәнгатьле укый, сөйли белү	Библиотека ЦОК	13.12	
15	Домашние и дикие животные. А.Кари “Белка”. Йорт һәм кыргый хайваннар. Ә.Кари. «Тиен».	Йорт һәм кыргый хайваннарның исемн атый, алар турында сөйли белү,	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	20.12	
16	Г.укай. “Черепаша и заяц”. Г. Тукай. “Ташбака белән куян”.	Хикәяне сәнгатьле укый, сөйли белү	Библиотека ЦОК	27.12	
17	Лексико-грамматический маериал в сказке “Ёжик с зелеными иголками”. «Яшел энәле керпе» әкиятендәге лексик-грамматик материал.	Хикәяне сәнгатьле укый, сөйли белү	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	3.01	
18	Признаки зимы. Г.Бакир. “Зимняя игра”. Кыш билгеләре.	Текстны укый, тәржемә итә, сорауларга җавап бирә белү	Библиотека ЦОК	10.01	

	Г.Бакир. “Кышкы уен”.				
19	Б.Рахмат. “Когда пришёл Новый год”. А.Алиш. “Дочка зайца”. Б. Рәхмәт. «Яңа ел килгәч». А.Алиш. “Куян кызы”.	Текстны укый, тәржемә итә, сорауларга җавап бирә белү	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	17.01	
20	Рассказ “Около реки”. «Елга буенда» хикәясә.	Хикәя, диалог төзеп сөйли белү	Библиотека ЦОК	24.01	
21	На катке. Мы на катке. Шугалакта. Без шугалакта.	Текстны укый, тәржемә итә, сорауларга җавап бирә белү	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	31.01	
22	Диалог на тему “Мой друг”. “Минем дустым” темасына диалог.	Хикәя, диалог төзеп сөйли белү	Библиотека ЦОК	7.02	
23	Г.Баширов. “Причина”. Г. Бәширов. “Сылтау”.	Текстны укый, тәржемә итә, сорауларга җавап бирә белү	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	14.02	
24	И.Туктар. “Яблоко”. Б.Рахмат “Минем дуслар”. И.Туктар. «Алма». Б.Рәхмәт. “Минем дуслар”.	Текстны укый, тәржемә итә, сорауларга җавап бирә белү	Библиотека ЦОК	28.02	
25	Лексико-грамматический материал в рассказе Д.Аппаковой “Скрипучие башмачки”. Д.Аппакованың «Шыгырдавыклы башмаклар» хикәясендәге лексик-грамматик материал.	Хикәя, диалог төзеп сөйли белү	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	6.03	
26	Д.Аппакова “Скрипучие башмачки”. Д.Аппакова. «Шыгырдавыклы башмаклар».	Геройларның характер сыйфатларын тасвирлый белү.	Библиотека ЦОК	13.03	
27	Р.Мингалим. Была одна собака в мире”.	Дүрт аяклы дусларны сурәтләп сөйли белү.	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	20.03	

	Р.Мингалим. «Дөнъяда бер эт бар иде».				
28	Г.Тукай. “Интересный ученик”. Г.Тукай. “Кызыклы шәкерт”.	Геройларның характер сыйфатларын тасвирлый белү.	Библиотека ЦОК	3.04	
29	Г.Мухаметшин. Лексико-грамматический материал в рассказе “Белая кошка”. Р.Батулла. “Чикыл и Мырый”. Г.Мөхәмәтшин. «Ак песи» хикә-ясендәге лексик-грамматик материал. Р.Батулла. «Чикыл белән Мырый».	Геройларның характер сыйфатларын тасвирлый белү.	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	10.04 17.04	
30	Р.Валиева “Весна”. Праздник весны. Воронья каша. Р.Вәлиева. “Яз”. Яз бәйрәме. Карга боткасы.	Текстны укый, тәржемә итә, сорауларга җавап бирә белү	Библиотека ЦОК	24.04	
31	Л.Толстой. “Бабушка и внук”. Как спросить вежливо? Л.Толстой. «Әбисе белән оныгы». Ничек әдәпле сорарга?	Диалог төзеп сөйли белү	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	8.05	
32	Моя родина – Россия. Государственные символы Татарстана. Минем Ватаным - Россия. Татарстанның дәүләт символлары.	Россиянең, Татарстанның символларын әйтә, сурәтлән белү.	Библиотека ЦОК	15.05	
33	Казань – столица Татарстана. Татарстанның башкаласы - Казан.	Россиянең, Татарстанның баш шәһәрләрен атый, сурәтлән белү	https://resh.edu.ru/https://uchi.ru	22.05	
			Библиотека ЦОК		

Критерии и нормы оценки знаний, умений и навыков обучающихся

Текущий контроль осуществляется по безотметочной системе. В конце каждой четверти на основании промежуточных результатов успеваемости заполняется лист индивидуальных достижений по предметам. Ведется мониторинг развития универсальных учебных действий по классам.

Лист корректировки рабочей программы

Класс	Название раздела, темы	Дата проведения по плану	Причина корректировки	Корректирующие мероприятия	Дата проведения по факту

Лист согласования к документу № 121-о от 31.08.2023
Инициатор согласования: Мартынова Л.Р. Директор
Согласование инициировано: 15.11.2023 14:42

Лист согласования			Тип согласования: последовательное	
N°	ФИО	Срок согласования	Результат согласования	Замечания
1	Мартынова Л.Р.		 Подписано 15.11.2023 - 14:42	-